

Stabilni kovanci - priložnosti in tveganja

Kaj so kriptosredstva

Fenomen mnogih imen: kripto valute, kripto imetja, digitalne valute, virtualne valute ...

*„**Kriptosredstvo**“ pomeni **digitalno** predstavitev **vrednosti** ali **pravice**, ki jo je mogoče elektronsko prenesti in shraniti **z uporabo tehnologije razpršene evidence** ali podobne tehnologije*

*Kriptosredstva "naj bi" omogočala **hitrejša, cenejša in enostavnejša** (anonimna) digitalna **plačila** ter "osvoboditev od države"*

Kaj so stabilni kovanci

Vrsta kriptosredstev, zasnovanih za **ohranjanje stabilne vrednosti** skozi čas, običajno **z vezavo na rezervno sredstvo**, kot je fiat valuta ali blago.

- **Cilj:**
 - Nasloviti volatilnost kriptosredstev (uporaba za plačila)
 - Dostop do tradicionalnih finančnih sistemov
 - Hitra in poceni (čezmejna) plačila
- **Vrste rezervnih sredstev**
 - **Uradne valute** v razmerju **1:1** (npr. **USD**, EUR)
 - Druga sredstva (npr. zlato, vrednostni papirji ...)
 - Druga špekulativna (kripto)sredstva

Priložnosti stabilnih kovancev

Hitrejšje poravnave
pametne pogodbe,
"atomske"
transakcije

Transparentnost
vpogled v stanje
"verige" v realnem
času

Manjši stroški
ni potrebe po
posrednikih in ročnih
intervencijah

**Nepreklicnost
transakcij**
večja varnost in
zaupanje

**Izboljšano upravljanje
z likvidnostjo:**
ni potrebe po kolateralu

Integracija omrežij:
preskok trga s silosov
na skupno omrežje

Ključna tveganja stabilnih kovancev

Operativna tveganja

koncentracija igralcev na trgu

Kompleksna sistemska tveganja
prepletenost kripto in tradicionalne dejavnosti

Prenos šokov
iz trgov tretjih držav na trge EU, "bank runs"

Netransparentnost rezerv
Slabe ocene bonitetnih agencij (npr. S&P)

BIS: "Stabilni kovanci ... **ne izpolnjujejo zahtev, da bi postali osrednji steber denarnega sistema**, če jih soočimo s tremi ključnimi testi: enovitostjo, elastičnostjo in integriteto."

"Stabilni kovanci prevladujejo v nezakonitih dejavnostih: zdaj predstavljajo 84 % celotnega volumna nezakonitih transakcij, kar odraža vzorce širšega sprejemanja v ekosistemu."

2026 Crypto Crime Report Intro

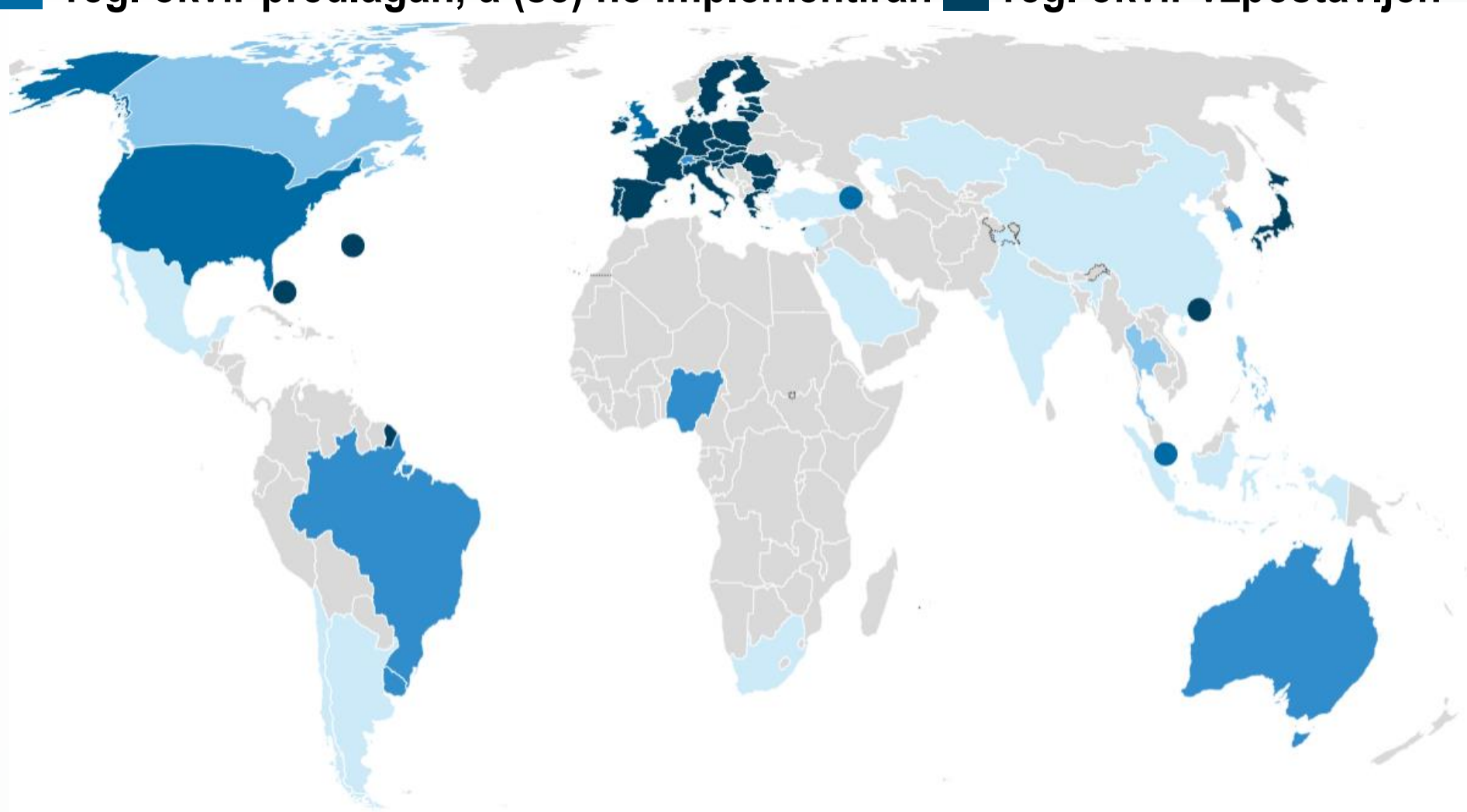

Možne poti k regulaciji kriptosredstev

1. Popolna ali delna **prepoved** določenih "**kripto aktivnosti**"
 - V praksi izjemno težko izvedljiva
 - Družbeni pomisleki
 - *Kitajska*
2. **Omejitev** oz. **izolacija** kriptosredstev od tradicionalnih financ
 - V preteklosti učinkovita na določenih področjih
 - Ne naslavlja vseh tveganj, še posebej za potrošnike
3. **Regulacija**, kot regulacija tradicionalnih financ
 - Pogoji, kot za tradicionalne finance
 - Zahtevno izvrševanje in nadzor
 - Potreba po mednarodni koordinaciji
 - **EU → MiCAR**
 - **ZDA → (delno) Genius Act**, v "usklajevanju" tudi širša kripto regulacija

Implementacija priporočil FSB glede regulacije SC

EU okvir za stabilne kovance - MiCAR

Uredba o trgih kriptosredstev - vzpostavitev enotnih pravil za celoten trg EU, regulacija dejavnosti in tveganj, ne same tehnologije

Štirje ključni stebri:

- **Kritje z rezervami** (likvidnost, ločenost od lastnega premoženja ...)
- **Zaščita potrošnikov** (objava bele knjige)
- **Dovoljenje in nadzor** (nacionalni pristojni organi in EBA)
- **Omejitve za stabilne kovance iz tretjih držav** (npr. Tether)

Definira dve vrsti stabilnih kovancev:

- **ART**-ji: žeton, vezan na sredstva
- **EMT**-ji: e-denarni žetoni

Slovenija: Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o trgih kriptosredstev

Pristojna organa: Agencija za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in Banka Slovenije

Agencija:

- Nadzor nad izdajatelji žetonov, vezanih na sredstva (ART-jev)
- Nadzor nad izdajatelji uporabniških žetonov
- Izdaja dovoljenj in nadzor nad ponudniki storitev (CASP)

Banka Slovenije:

- Izdaja e-denarnih žetonov (EMT-jev)
- Primarni nadzornik, če je izdajatelj ali ponudnik storitev banka

